

EXPERIENȚA DE PROMOVARE A LECTURII ÎN BIBLIOTECA
PUBLICĂ ORĂȘENEASCĂ „TAMARA ISAC”, CRIULENI

Viorica ȘAPAVALOV
director al BPO „T. Isac”, Criuleni

Rezumat: Articolul se axează pe experiența Bibliotecii Publice Orășenești „Tamara Isac”, Criuleni, de a educa cultura lecturii, de a forma elevii drept buni cititori. Specificul experienței bibliotecii ține de activitățile intelectuale diferențiate atât pentru lectura de informare, cât și pentru lectura de plăcere.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Publică Orășenească „Tamara Isac”, Criuleni, lectură, competențe civice.

Abstract: This article focuses on the experience of the "Tamara Isac" Criuleni City Public Library to educate the culture of reading in young people, helping them to become good readers. Specific character of the library experience is expressed in intellectually differentiated activities - in reading for information and reading for pleasure.

Keywords: "Tamara Isac" Criuleni Municipal Public Library, reading, civic skills.

Promovarea și studiul lecturii este o activitate constantă a Bibliotecii Publice Orășenești „Tamara Isac” din Criuleni (BPO „Tamara Isac”), lectura fiind nu doar un mijloc, ci și un obiectiv. În scopul îmbunătățirii acesteia a fost realizat studiul privind impactul programului „Lecturile mele”, orientat spre elevii claselor a V-X. Chestionarul a cuprins 15 întrebări, la care au răspuns 30 de elevi cu vârsta cuprinsă între 11 și 17 ani. În vizunea elevilor, lectura reprezintă un aspect esențial în formarea copiilor și este deosebit de importantă, mai ales la vârste fragede, ea crește, formează și are capacitatea de a transforma. Elevii susțin că lectura îi însoțește de la cele mai mici vârste și îi ajută să devină „oameni mari”. Puterea lecturii permite de a dezvolta competențe civice, gândirea critică, pune bazele mentalității, formează atitudinea față de învățare, dezvoltă abilitățile de (auto)reflecție, imaginația, puterea de creație.

Pentru copil, lectura pasionată trebuie să fie o extensie (mai mult simbolică) a jocului și a fanteziei – o extensie care ridică aceste activități mintale la un nivel înalt de complexitate și sofisticare [1, 4]. Lectura implică întotdeauna și munca – poate o muncă invizibilă, un joc de-a munca, dar uneori chiar o muncă grea. Astăzi mulți copii preferă telefoanele, calculatoarele și rețelele sociale. Putem considera că viziunea televizorului suplinește unele funcții

ale lecturii, dar, în același timp, este lipsită de niște ingrediente esențiale ale stării de confort intelectual specific actului de lectură. Lectura stimulează creativitatea într-o măsură mult mai mare decât privitul pasiv la televizor. Pentru copil ea este o cale de a-și îmbogăți viața imaginară și de a-și forma „priceperea de a visa cu ochii deschiși”. Ideile, subiectele descoperite în cărți (formule, exerciții, personaje, aventuri imaginare cu situații pline de suspans, situații extreme etc.) stimulează fantezia copilului. Simțul identității personale și al cunoașterii de sine este strâns legat de priceperea de a citi, de primele lecturi din copilărie [2,3].

La BPO „Tamara Isac” se organizează diferite activități și acțiuni pentru a-i atrage pe utilizatori la cititul cărților. În Sala de lectură pentru cl. a V-IX se practică un program bazat pe individualizare, care se realizează într-un mediu ce provoacă fiecare copil să învețe activ, trăind bucuria cunoașterii prin explorare și descoperire. Scopul programului este de a sprijini procesul instructiv-educativ prin intermediul lecturilor, determinându-i să devină cititori activi, să se autocultive și să se afirme. Promovarea lecturii și informarea continuă a utilizatorilor despre lectură se face prin diferite metode și acțiuni culturale: expoziții de carte și trecerea lor în revistă; Clubul literar „Lecturile mele”; concursuri de lectură: „La izvoarele înțelepciunii”, „Nu noi

suntem stăpânii limbii, ci limba e stăpâna noastră”, „Al meu nume o să-l poarte secole din gură-n gură...”; întâlniri cu scriitorii; serviciul de bibliotecă „Poveștile copil@riei”; victorine literare; concursul „Cititorul anului”, Ziua internațională „Să citim cu voce tare” etc.

Programul de promovare a lecturii „Lecturile mele” cuprinde întreaga activitate a cititorului-copil. Pe parcursul anilor de studiu, copilul, sub îndrumarea bibliotecarului, capătă deprinderea de a citi sistematic și a avea atitudine grijulie față de carte, însușește diverse procedee de lucru cu cartea, învață să perceapă literatura de valoare. În cadrul activităților programului se face o totalizare, se evidențiază cei mai buni cititori, care primesc diplome și sunt oferite recomandări de a citi în biblioteca publică.

Cei mai activi sunt elevii claselor a V-a, VI-a și a VII-a. Elevii din clasele a VIII-a și a IX-a, în afară de Sala de lectură pentru clasele a V-IX, mai vizitează și Sala de lectură pentru maturi. Ei vin des pentru a consulta edițiile periodice, enciclopediile și dicționarele noi apărute, cărțile noi. Este important să fim mereu în căutarea noilor metode de promovare, pentru a atrage beneficiarii în bibliotecă.

Cea mai solicitată literatură este cea prevăzută de curriculum de învățământ. În sala de lectură se solicită enciclopediile de tip general, dicționarele universale, permanent este desfășurată expoziția „Cărți noi”, edițiile periodice: „Est Curier”, „Florile dalbe”, „Noi” ș. a. Cele mai solicitate domenii de interes diferă din an în an: istorie, limbă și literatură, limbi străine, științe naturale, sport, medicină, geografie etc.

Pe lângă programul menționat, BPO „Tamara Isac” oferă și alte servicii și activități culturale la care participă cei mai activi și mai ingenioși beneficiari: „Clubul tinerilor condeieri”, programe de promova-

re a lecturii „Lecturile verii”, bibliografii la fiecare expoziție de carte, concursuri ale tinerilor declamatori. În cadrul concursului „ENTER... pe carte” este îmbinat interesul pentru carte cu tehnologiile moderne.

Lectura stimulează creativitatea copiilor. Trăind emoțiile pozitive ale lecturii, copilul este dispus, la rândul său, să creeze, să inventeze ceva care i-ar bucura pe alți copii. Să nu uităm că bibliotecarul este un mediator între sufletul copilului și sufletul cărții. Făcând lectură zilnic, îi ajutam pe beneficiarii noștri să devină oameni culti, erudiți, necesari societății.

În cadrul Programului Național *LecturaCentral*, pentru a-i atrage pe utilizatori în lumea cărților, au fost implementate metode bazate pe individualizare, provocând fiecare copil să învețe trăind plăcerea cunoașterii prin explorare și revelație. De exemplu, agenda „Formularul elevului”, completată sistematic, prezintă lecturile cititorului pe parcursul anilor de studii. La fiecare carte citită se face un comentariu, rezumat. Este un program care cuprinde întreaga activitate a cititorului-copil, sub îndrumarea bibliotecarului el obține deprinderea de a citi frecvent, învață diverse tehnici de lucru cu cartea și cum să identifice literatura valorică. La finalul activităților se fac totalizări, pentru a-i aprecia pe cei mai buni cititori cu mențiuni și diplome.

În cadrul Săptămânii lecturii și a Zilei cărții pentru copii (1-7 aprilie) și a internaționale a cărții pentru copii, a fost organizat recitalul literar și expoziția de carte cu genericul „Prin lectură ne cunoaștem”, care a reliefat însemnătatea lecturii în viața micilor utilizatori.

Susținând procesul instructiv-educativ prin intermediul lecturilor, biblioteca determină copiii să devină cititori activi pe parcursul întregii vieți, să cunoască cartea și să respecte biblioteca.

Referințe bibliografice:

1. AXENTI, Ioana. *Rolul lecturii în procesul de educare a elevilor*. Disponibil: <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2221> [accesat 2024-12-14].
2. BUTUCEL, Elena. Biblioteca -- o instituție indispensabilă în timp. *Literatura și arta*. 2010, 18 febr., p. 8.
3. MARIN, Mariana. Câteva sfaturi pentru a-i provoca pe elevi la cititul cărților. *Făclia*. 2024, 20 febr., p. 3.
4. SIMION, Mihaela. *Rolul lecturii în dezvoltarea personală a elevilor*. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/166-169_25.pdf [accesat 2024-12-13].